

KEPES
ANDRÁS

ISTENEK
ÉS
EMBEREK

Op!n Books

I.

A VILLA ELŐTT ÜLT, vagy inkább feküdt egy csíkos vászonhuzatú nyugágyban, hatalmas bernáthe-gyi hevert mellette, állát a férfi lábán nyugtatva. Lehunyt szemmel élvezte a napsütést, a fény át-világított a szemhéján, figyelte a táncoló, színes karikákat. Jó ideje feküdt így, kinyújtott lábbal, bakancsa sarkát a hóba mélyesztve. Azon töprengett, ha a kamalduli szerzetesek évente csak néhány napig beszélnek, valamikor újév táján, vajon miről társaloghatnak olyankor? Miről cseveg, aki egy évig csak a gondolataival viaskodik, magától kérdez és magának válaszol, mi lehet az a kérdés vagy vallomás, mi lehet az a történet, melyet egész évben érlel valaki, hogy azután, mint a pezsgő a felrázott palackból, hatalmas pukkanással kirobbanjon belőle? Vagy a szerzetesek is, amikor megszólalnak, eleinte csak makognak, ahogy

a betegség hosszú hónapjai után ő botladozott a szavakkal? Mikor végre felkelhetett, az első lépéseket tétován, imbolyogva, az ágy szélébe kapaszkodva tette meg, és így küzd a beszéddel azóta is.

Messziről motorzúgás hallatszott, autó közeledett, a férfi felnézett, hunyorgott a fényben. A szerpentin felől jött a hang, és a szurdok falai felerősítették a morajt. A havas hegyeket nézte. A fehér a tisztaság színe, az ártatlanságé és a halálé, gondolta. A motorzúgás hangja eltűnt az egyik kanyarban. Hallgatta a csendet. *Most tél van és csend és hó és halál*, villant belé a verssor, a folytatáson gondolkodott, bosszantotta, hogy nem emlékszik a pontos idézetre. Hogy is van? próbálta visszaidézni. A föld megőszült, mint az Isten, mert elborzadt saját teremtménye: az ember – e félig isten, félig állat – láttán. Vagy valami ilyesmi...

– NEM OLYAN, MINT EGY RAGADOZÓ MADÁR? – kérdezte a nő, amikor a szerpentinon haladva az egyik kanyarból feltűnt a hegyen álló villa, amely csőrként kinyúló, üvegezett teraszával méltóságteljesen ült a hófödte szirten.

– Tényleg, olyan, mint egy prédára leső sas – bólintott Sárády István. – Tudtad, hogy a sasok közvetítenek az istenek és az emberek között?

A szélvédőre tapadva, szinte a kormányra dőlve vezetett, jobbra-balra tekingetve gyönyörködött a hómezőben és a megkövesedett őslényként elnyúló hegyekben. A hegyállat bőre néhol oly sima és meredek volt, hogy a hó képtelen volt megkapaszkodni rajta, csak a füle tövén és hónaljában rekedt meg foltokban. Mimi összeráncolt homlokkal ült István mellett, aggódva vizsgálta az út mentén mélybe szakadó sziklafalakat. Közelebb húzódott a férjéhez, mintha attól tartana, ha a másik irányba dől, a súlya átbillenti a járművet az út peremén. Keselyűk köröztek fölöttük.

Ahogy haladtak fölfelé a hegyen, töpörödtek a túlevelűek, ők is nehezen bírják szuflával a magaslatot, gondolta Mimi. Az elmúlt órában alig láttak idegen autót és embert, a szerpentin elkerülte a völgyben megbúvó alpesi falvakat, csak elszórtan meredeztek háztetők a hegyoldalban, de mintha azokhoz sem vezetett volna ösvény, mint ha a szerpentin elátkozott út volna, ahová csak a legelszántabbak merészkednek, gondolta a nő. Nem véletlen, morfondírozott magában Sárády István, hogy az istenek is a hegyekben laknak, az Olümposzon, a Himaláján, a Sion-hegyen, az Andokban, ahol az ember védtelennek és kiszolgáltatottnak érzi magát, ahol földi halandó csak az istenek könyörületében bízhat.

A szerpentin a gerincről meredeken a völgynek tartott, onnan ismét egy alacsonyabb hegyre.

– Újra nőnek a fák – örvendezett Mimi a napszemüvegét igazgatva, míg végül a katlan mellett, egy kinyúló szirten, közvetlenül a különös villa oldalában, a szerpentin hegyfálnak ütközött. Mintha befalazták volna a folytatást, vagy mintha a hegy rádőlt volna az útra. A jeges havon csikorogva fékezett a terepjáró, lúdbőrzött a kipörgésgátló. Kipattintották a biztonsági öv csatját, de nem tudták levenni a szemüket a piramisra hasadt hegycsúcsról, Sárády a homlokára tolta a napszemüvegét, és ültek tovább az autóban, nézték, ahogy a katlan túlfelén, egy tengerszem tükrében csodálta magát a narcisztikus Matterhorn, vagy ahogy a határ olasz oldalán nevezik: a Cervino.

A VILLA ELŐTT HATVAN ÉV KÖRÜLI FÉRFI ÜLT, csíkos nyugágyban. Amikor Sárádyék kiszálltak az autóból, az ember felállt, és korát meghazudtoló, ruganyos léptekkel sietett eléjük. Napbarnított arcát rövidre nyírt, mákos haj és ősz szakáll keretezte, kockás inget, sötétkék tollmellényt és nyers színű bakancsot viselt. Favágóstílus, nyugtázta magában Sárády. Borjúméretű bernáthegyi kutya dülöngélt a férfi mellett, Mimi riadalmára.

– Nem kell félni! – kiáltotta már messziről a férfi, erőlködve ejtve a szavakat. Ézsiás Benedekként mutatkozott be és keményen megszorította Sárády István kezét, amit ő a becsület jelének tartott. A kézfogásokhoz Sárády személyiségeket társított; a görcsös, távolságtartó emberek például szerinte az ujjukat mereven görbítve, a két tenyér között idegesítő légrést képezve fognak kezét, míg a puhányok és megalkuvók csak izzadt, lagymatag ujjaik végét lógatják a másik tenyerébe. Ilyen alkalmakkor Sárády képes az illető csuklóját megragadva tenyerét a sajátjába igazítani, mert, a nevelési célzaton túl, egy rosszul sikerült kézfogás olyan hiányérzetet hagy benne, mint egy félbeszakadt szeretkezés, szokta mesélni. Ézsiás Benedek szemének sárgásbarna színe volt, mintha tojássárgáját lötyyintettek volna feketekávéba, amitől a tekintete egyszerre tűnt vadnak és szelídnek, a farkas és az őz pillantásának. Sörtebajsza alatt, az orra tövében nyúlajakra utaló forradás sejlett, de a műtéti heg nem torzította el az arcát, inkább barátságossá, markánssá tette.

Sárádyék csak ekkor vették szemügyre alaposabban a villát, amely mintha William Hearst kaliforniai kastélyának európai rokona lett volna, noha az alpesi rezidencia a méretét és stílusát, pontosabban stílusait tekintve jóval szerényebbnek